

Reisebrev fra University College London, Institute of Education, Centre for Research in Autism and Education

Oppholdet her ved Institute of Education (IOE) i London begynner å nærme seg slutten. Jeg kom hit i august i fjor, og i juni bærer det hjem til Nord-Norge. Jeg har opplevd og lært masse, og vil nå fortelle litt om det. Men hva er det leseren av et reisebrev ønsker å vite? Dersom det skal være nyttig for studenter som skal på utenlandsopphold, er kanskje praktiske råd og utfordringer nyttig å belyse. Jeg fikk mange gode råd av en student som hadde vært her på utenlandsopphold tidligere (Tusen takk Kari Anne Rustand!). Det var også bra å snakke med noen som hadde erfaring med å bo i London, for å være litt forberedt på hvordan dagliglivet er her. Jeg hadde vært noen langhelger i London tidligere, men opplevde likevel et lite kultursjokk når jeg kom hit. Jeg brukte litt tid i begynnelsen på å øve inn høflighetsfrasene. De er en viktig del av det engelske språket og omgangsformen, og det føles fremmed for nordmenn (eller er det meg?), som ikke er høflig i det hele tatt, sammenlignet med engelskmenn. Men det er en hyggelig del av hverdagen at folk er høflig med hverandre; de takker alltid og spør hvordan du har det. Til og med butikkbetjeningen lurer på «how are you doing darling?». Men som den gode nordmann jeg er, oppvokst med janteloven godt plassert i ryggsekken, sniker det seg inn en mistro: mener de det de sier? Når jeg beklager engelsken min og de heftig protesterer på at den er såå bra (fabulous, fantastic, amazing – de sparer ikke på adjektivene!), mener de det? Eller er det den velkjente engelske ironien?

Det har vært utfordrende å prate fag på engelsk med folk som er i eliten innen sitt felt, og når det foregår en diskusjon rundt bordet og folk prater fort eller mumler, kan jeg miste noe av sammenhengen. Jeg blir også litt usikker i sosiale sammenhenger når jeg ikke automatisk forstår den sosiale kulturen, og det brukte jeg mye energi på den første tiden. Men så, sakte men sikkert, innrulleres man i kulturen og språket og det blir lettere å være norsk student i London. Da kan man begynne å nyte alt det fantastiske som byen tross alt har å by på. For her er det så mye berikende å gjøre! Kulturlivet er vibrerende med et mangfoldig og uoversiktlig tilbud av konserter, teater, musikals, utstillinger, museer, markeder, kino, parker og andre attraksjoner. Det er også mange koselige og gode restauranter og puber. London er en fantastisk by! Men så ufattelig stor.

I begynnelsen av oppholdet trodde jeg at jeg etter hvert kom til å få litt oversikt over byen, men etter å ha sjekket demografiske og geografiske fakta, innså jeg at det kommer jeg aldri til å få. Stor London har 8,2 millioner innbyggere. Inkluderes de som bor i pendleravstand til

London, er det rundt 15 millioner. Det er like mange mennesker som Norge og Sverige til sammen. Byen er 1579 km², med en befolkningstetthet på 4 761 mennesker per kvadratkilometer. Gjennomsnittlig befolkningstetthet for Norge og Sverige er 17, 6 innbyggere per kvadratkilometer. Tallene gir perspektiver. Men rundt halvparten av de som bor her, er ikke innfødt engelsk, noe som gjør det greit å være utlending i byen: Det er mange som ikke prater flytende engelsk. Blanding av et utall kulturer kommer også til uttrykk gjennom det fargerike tilbudet, som er med på å gjøre London spennende.

Men de økonomiske forskjellene mellom mennesker er også lett synlig. Det er mange fattige og mange rike i et samfunn som er delt. Forskjellene har vel alltid vært tilstede i dette klassesamfunnet, men de har likevel økt mye på kort tid, ifølge media og de som har bodd her en stund. Trykkesystemet opplever store kutt i bevilgninger og antall uteliggere og «underprivileged» har eksplodert de siste par årene. Media betegner det som en sosial krise. Det har blitt flere fattige i Norge også, men det kan ikke sammenlignes med forholdene her. Urettferdighetene er påtrengende synlig, og har styrket min sosiale og politiske bevissthet. Refleksjonen er at den nordiske velferdsmodellen, likhetsidealet og solidariteten er en stor styrke for det norske samfunnets utvikling.

Forresten, et annen godt tips til framtidige studenter i utlendighet: ikke skryt for mye av Norge. Jeg leste tipset i bok om krysskulturelle studier – og tenkte skitt, det gjør jeg. Særlig tidlig i oppholdet når jeg prøvde å forklare hvordan ting er i Norge, fordi jeg trodde folk var interessert i det. Da jeg en gang fortalte noe som ikke var fordelaktig for Norge til hun jeg deler kontor med, og hun repliserte «Å, jeg trodde alt var perfekt i Norge», skjønnte jeg at det nok ble betraktet som skryt (men jeg forsto hvert fall ironien!). Ja, jeg har lært mye!

Men det er mye flott som skjer i dette samfunnet også! Blant annet har de noen av verdens beste universiteter. Institute of Education (IOE) ble nylig kåret til nummer en i verden på utdanning, for tredje år på rad, på QS ranking. Å få være her gjør meg full av prestasjonsangst, men det er også veldig inspirerende! Inntrykket instituttet gir, er at det samarbeides og jobbes hardt og mye fra alle kanter for å gi et godt tilbud til studentene. Det foregår også mye spennende forskning her, og folk fra alle verdenshjørner kommer hit for å lære.

Forklaring bilder: Første bilde er av huset der jobben min er, det ligger like ved IOE hovedbygning. Andre bilde er fra en sosial kveld med jobben og siste bildet er fra Camden marked, som ligger rett over veien fra der jeg bor.

Jeg får kyndig veiledning under oppholdet av professor Liz Pellicano, som er leder for Centre of Research in Autism and Education. Hun er en meget dyktig, framgangsrik og hyggelig dame fra Australia. Hun vant nylig den prestisjetunge Leverhulme prisen, som gis til fremragende forskere som har oppnådd internasjonal anerkjennelse og hvis karriere blir betraktet som eksepsjonelt lovende (<https://www.ucl.ac.uk/ioe/news-events/news-pub/oct-2015/pellicano-philip-leverhulme>). Senteret (som har en stab på cirka 5 personer + studenter på ulike nivå), genererer mye forskning gjennom mange ulike prosjekter. Det er veldig lærerikt, inspirerende og motiverende å få innblikk i hvordan det jobbes for å utvikle prosjekter. Blant annet har de noe som heter Brain Detectives, som gjennomføres noen dager i hver skoleferie. Barn, med og uten autisme, inviteres til IOE på Brain Detectives, der de på en spennende måte får innblikk i hva forskning er og anledning til å delta på noen eksperiment. En fin måte for å gi barn kunnskap om forskning samt legge til rette for forskning. Mer informasjon om hva det handler om får du ved å klikke på denne lenken: <http://crae.ioe.ac.uk/post/123453941698/brain-detectives-is-back>

Det har vært et lærerikt og utfordrende opphold. Jeg har fått innblikk i en annen kultur, lært mer språk og lært mer om forskning. Jeg har lært mer om meg selv og fått anledning til å se Norge fra et annet perspektiv. Jeg har også blitt kjent med mange dyktige og trivelige mennesker. Og endelig har jeg kommet et langt steg videre med mitt PhD prosjekt. Til slutt vil jeg gi noen flere praktiske råd til studenter som har tenkt seg på utenlandsopphold hit:

- Husk adapter til stikkontakt

- En skjøteledning med flere norske stikkontakter kan være greit å ha til PC, lader etc.
- Dersom du skal jobbe noen dager hjemmefra, kan det være greit å kjøpe en billig skriver her.
- Skal du gjøre forskning i England, må du ha en etisk godkjenning enten fra din veileder eller en etisk komite på ditt engelske universitet. Det kan det være greit å fylle ut søknad om etisk godkjenning samt skrive samtykke skjema på engelsk før du kommer hit. Det er et arbeid som kan ta lang tid. Spør din engelske veileder om skjema når du har avtalen om opphold i havn, og få veiledning i arbeidet fra han/henne.
- For å forske i skole eller barnehage må du ha en DBS godkjenning (Godkjenning av vandel med mer), som søkes om på ditt engelske universitet når du kommer. Et godt råd er å ordne og ta med en vandelsattest på engelsk. Da tar prosessen kortere tid. Du trenger en del dokumentasjon som grunnlag for DBS godkjenningen, og det er greit å sette seg inn i dette i god tid.
- Husk å få bekreftelse på at du er student der du er tatt opp på program i Norge. Hvis ikke må du betale boligskatt på hybel/leilighet – og det er dyrt. Beregnet boligskatt for min hybel var på over 1000 pund, men siden jeg bor på et studenthjem (<http://www.thestayclub.com/camden>), slapp jeg det automatisk. Men for å få bo på et studenthjem, må du ha bekreftelse på at du er student. Hvis du bor privat, må du sjekke dette i avtalen med husverten din. Dersom skatten ikke er inkludert i leien, må du legge fram bekreftelsen til skattemyndighetene.
- Forhandle pris med din husvert eller studenthjem, på en høflig og fin måte. Det virker på meg som det er forventet og vanlig prosedyre.
- Scandinavian Kitchen er en ok plass å lunsje når du begynner å få hjemlengsel. Der har de også en del norske og svenske dagligvarer og snacks (ikke minst!)
- Dersom du savner å prate norsk, er det en del arrangementer på sjømannskirken, på KFUK hjemmet, gjennom NORA nettverket (for norske damer) og gruppen Nordmenn i London. Lik siden deres på Facebook og få informasjon om kommende arrangementer (jeg var publikum på en Skavlan produksjon der Adele var gjest, på grunn av informasjon på siden Nordmenn i London!)
- Som sagt: ikke skryt for mye om ditt eget land (det er jo ikke bare solskinn i Norge heller!)
- Politikk ser ikke ut til å være et veldig populært samtaleevne
- Husk å alltid vær veldig høflig – også i mailkontakt!

- Sørg for at alle de du ønsker kontakt med i Norge har installert skype.
- Tenk på hvor mye du vil ha igjen for oppholdet, på alle måter, når hjemlengselen blir sterk.
- Adopter engelske arbeidsvaner: de har fleksible arbeidstider (på grunn av morgen-rush), men de jobber lenge hver dag. Det gjorde undre for progresjonen i mitt prosjekt.
- Men, tida går veldig fort, nyt den og sørg også for å få sett litt mens du er her.

Takk til NAFOL og Nord universitet, studiested Nesna, som har gjort det mulig for meg å være her og takk til medstudenter som jeg har møtt her for trivelig selskap. Vi er i sannhet en heldig gjeng!

Bilde av den heldige gjengen! (Bildet er tatt i Finland i fjor høst)

Håper det går bra med alle dere der hjemme!

Best wishes,

Kathrin